

Brussel, 17.12.2019
COM(2019) 641 final

**VERSLAG VAN DE COMMISSIE AAN HET EUROPEES PARLEMENT EN DE
RAAD**

**Jaarlijks monitoringverslag over de uitvoering van het steunprogramma voor
structurele hervormingen 2018**

{SWD(2019) 442 final}

VERSLAG VAN DE COMMISSIE AAN HET EUROPEES PARLEMENT EN DE RAAD

Jaarlijks monitoringverslag over de uitvoering van het steunprogramma voor structurele hervormingen 2018

INLEIDING

Sinds 2017 beheert de Europese Commissie het **steunprogramma voor structurele hervormingen** (Structural Reform Support Programme, SRSP), een specifiek programma met een begroting van 222,8 miljoen EUR¹ ter ondersteuning van de lidstaten bij het uitwerken en uitvoeren van institutionele, bestuurlijke en groeibevorderende hervormingen.

Structurele hervormingen zijn per definitie **complexe processen**. Voor de uitwerking en uitvoering ervan zijn in elk stadium dan ook zeer specialistische kennis en vaardigheden vereist. In sommige lidstaten is het vermogen om structurele hervormingen uit te werken en uit te voeren, vaak ontoereikend om het hoofd te kunnen bieden aan de bestuurlijke, economische en sociale uitdagingen die dergelijke hervormingen met zich brengen.

Doel van het SRSP is de lidstaten te helpen bij het **aanpakken van die uitdagingen** en bij het **versterken van hun vermogen** om groeibevorderende hervormingen voor te bereiden en uit te voeren, en aldus bij te dragen tot de versterking van overheidsinstellingen en -besturen en tot de verbetering van de bestuursprocessen en van de prestaties en de veerkracht van de economie en de samenleving in het algemeen. Het is de bedoeling te komen tot meer cohesie, een beter concurrentievermogen, hogere productiviteit, duurzamere groei, meer werkgelegenheid en meer investeringen.

In dit verslag wordt een overzicht gegeven van de **steun die in het kader van de SRSP-cyclus van 2018 is gefinancierd**. Daarnaast wordt het selectie- en uitvoeringsproces van de projecten beschreven en de balans opgemaakt van de tot dusver behaalde resultaten met de projecten die in het kader van zowel het SRSP van 2017 als het SRSP van 2018 zijn uitgevoerd. Tevens wordt het selectie- en uitvoeringsproces beschreven van steunmaatregelen die met vrijwillige bijdragen van Griekenland en Bulgarije aan het SRSP zijn gefinancierd².

UITVOERING VAN HET SRSP IN 2018

2018 was het tweede jaar waarin activiteiten werden uitgevoerd in het kader van het SRSP. Net als in het eerste jaar is ook in het tweede jaar gebleken dat er in de lidstaten **veel belangstelling** bestaat voor het programma – **24 lidstaten** hebben

¹ De begroting is verhoogd toen de oorspronkelijke SRSP-verordening (Verordening (EU) 2017/825, PB L 129 van 19.5.2017, blz. 1) is gewijzigd (Verordening (EU) 2018/1671, PB L 284 van 12.11.2018, blz. 3).

² Artikel 11 van de SRSP-verordening en de artikelen 25 en 59 van Verordening (EU) nr. 1303/2013 houdende gemeenschappelijke bepalingen voorzien in de mogelijkheid om, ter aanvulling van de SRSP-begroting en op initiatief van de lidstaten, het programma te financieren met behulp van aanvullende vrijwillige bijdragen van de lidstaten uit de middelen die zijn verstrekt ten behoeve van technische bijstand uit hoofde van de Europese structuur- en investeringsfondsen (ESI-fondsen). In 2018 hebben twee lidstaten (Griekenland en Bulgarije) vrijwillige overschrijvingen naar het SRSP gedaan (C(2018) 3748 final en C(2018) 5435 final).

444 steunverzoeken ingediend voor een **geschat bedrag van ongeveer vijfmaal de beschikbare SRSP-begroting voor 2018**.

Bij de beoordeling van de financieringsverzoeken in het kader van het SRSP in 2018 heeft de Commissie **deze getoetst aan de beginselen en criteria** uit de SRSP-verordening. Uiteindelijk zijn **146 verzoeken van 24 lidstaten** geselecteerd.

Deze geselecteerde verzoeken waren als volgt verdeeld over de belangrijkste beleidsterreinen:

- **24 %** betrof inkomstenbeheer en beheer van overheidsfinanciën;
- **23 %** betrof groei en ondernemingsklimaat (met inbegrip van klimaat en milieu);
- **21 %** betrof arbeidsmarkt, onderwijs, gezondheid en sociaal beleid;
- **21 %** hield verband met (openbaar) bestuur; en
- **11 %** hield verband met financiële diensten en toegang tot financiering.

In overeenstemming met het beginsel van goed financieel beheer is prioriteit gegeven aan verzoeken **waarbij snelle levering van ondersteuning en snelle uitvoering van hervormingen op het terrein** mogelijk waren, alsmede aan verzoeken met **welomschreven doelstellingen, waarvan werd verwacht dat zij goede resultaten in de praktijk zouden opleveren**.

93 % van de verzoeken die in het kader van het SRSP 2018 voor financiering zijn geselecteerd, houdt rechtstreeks verband met de strategische prioriteiten van de EU:

- **55 %** houdt verband met de uitvoering van hervormingen om het hoofd te bieden aan **uitdagingen die in het proces van het Europees Semester** (landspecifieke aanbevelingen en landverslagen) zijn benadrukt;
- **29 %** houdt verband met de **uitvoering van prioriteiten van de Unie** (kapitaalmarktenunie, digitale eengemaakte markt, energie-unie, klimaat enz.);
- **6 %** houdt verband met de **tenuitvoerlegging van Uniewetgeving**; en
- **3 %** houdt verband met de **uitvoering van de economische aanpassingsprogramma's van de EU**.

De resterende 7 % houdt verband met de uitvoering van eigen hervormingen van de lidstaten.

Per 30 november 2019 was reeds **30 %** van de steunprojecten voor hervorming in het kader van het SRSP 2018 (exclusief vrijwillige overschrijvingen uit hoofde van artikel 11 van de SRSP-verordening) afgerond en was **70 %** in uitvoering op het terrein.

Het grootste deel van de **steunmaatregelen** heeft tot doel:

- de processen in belastingdiensten en de belastingnaleving te verbeteren (13 %);
- regelingen voor onderwijs en opleiding te versterken (9 %);
- het overheidsbestuur te digitaliseren (8 %);
- de efficiëntie en effectiviteit van de publieke sector te bevorderen (8 %);
- zorgstelsels toegankelijker, efficiënter en veerkrachtiger te maken (7 %);
- nationale en grensoverschrijdende kapitaalmarkten te ontwikkelen (5 %).

VORDERINGEN TEN OPZICHTE VAN DE DOELSTELLINGEN VAN HET PROGRAMMA

In het tweede uitvoeringsjaar is gebleken dat het SRSP een **aanzienlijke bijdrage** kan leveren aan de inspanningen van de nationale autoriteiten van lidstaten om **bepaalde structurele zwakheden op te sporen en te verhelpen** die het uitwerken en uitvoeren van hervormingen belemmeren.

Het programma heeft bijvoorbeeld geholpen bij het **herzien van de huidige wetgevingsprocedures** (bv. vaststelling van een nieuwe wet betreffende het bestuur van staatsbedrijven), het **signaleren van zwakheden en het doen van aanbevelingen voor verbeteringen** (bv. aanbevelingen betreffende de wijze waarop objectieve criteria kunnen worden vastgesteld voor de aanwerving, evaluatie en bevordering van rechters). Ook is het een belangrijk hulpmiddel gebleken bij het **vergroten van het vermogen van de lidstaten om efficiëntere processen en methoden vast te stellen** (bv. door een kwaliteitsbeoordeling van de leerkrachtenopleiding te ontwikkelen) en/of om te komen tot een **effectiever personeelsbeheer** (bv. aan de hand van concrete transitie-initiatieven in verband met talentbeheer, strategische HR-planning en de totstandbrenging van een sterkere innovatiecultuur in de overheidsdiensten).

Met de in het kader van het SRSP 2018 geselecteerde en uitgevoerde maatregelen wordt ook beoogd voor Europese meerwaarde te zorgen. Dit wordt bewerkstelligd met behulp van **complementariteit en synergieën met andere programma's** en beleid op nationaal, Uniaal en internationaal niveau, en/of doordat de maatregelen bijdragen aan de **bevordering van het wederzijdse vertrouwen en van de samenwerking** tussen de begunstigde lidstaten en de Commissie. De maatregelen zijn ook bedoeld om de ontwikkeling en uitvoering mogelijk te maken van oplossingen die niet alleen een antwoord geven op nationale uitdagingen maar ook positieve gevolgen hebben met betrekking tot **grensoverschrijdende of Uniebrede uitdagingen**. Als illustratieve voorbeelden kunnen de volgende steunmaatregelen worden genoemd:

- steunmaatregelen om **knelpunten bij de uitvoering van het Europees Fonds voor maritieme zaken en visserij (EFMZV) te helpen detecteren**;
- steunmaatregelen om de **naleving van de milieuwetgeving van de EU te waarborgen**;
- uitwisseling van **beste praktijken** met lidstaten die met succes **uitgaventoetsingen op dezelfde beleidsterreinen** als de verzoekende lidstaat hebben uitgevoerd;
- ondersteuning van **drie verschillende lidstaten** bij het doorvoeren van een hervorming van het gezondheidszorgstelsel die erop gericht is tot een bredere dekking en een grotere doeltreffendheid van screeningprogramma's voor colorectale kanker te komen teneinde het aantal mensen met kanker te reduceren.

Hoewel het buiten het bestek van dit verslag valt om de uiteindelijke effecten te illustreren van de hervormingen³ die lidstaten ter hand hebben genomen als gevolg van de steunmaatregelen in het kader van het SRSP, kan worden gesteld dat het **SRSP op schema ligt wat de verwezenlijking van de algemene doelstelling ervan betreft**.

³ Overeenkomstig artikel 16 van de SRSP-verordening moet de Commissie een onafhankelijk tussentijds evaluatieverslag uitbrengen met informatie over de verwezenlijking van de doelstellingen van het programma, de efficiëntie van het gebruik van de middelen en de Europese meerwaarde van het programma, alsmede met een beoordeling of alle doelstellingen en maatregelen nog relevant zijn.

De in het kader van de eerste twee rondes van het SRSP (in 2017 en 2018) uitgevoerde steunmaatregelen **dragen bij tot het uitwerken en uitvoeren van institutionele, bestuurlijke en groeibevorderende hervormingen.**

123 van de in het kader van de rondes van 2017 en 2018 uitgevoerde projecten hebben reeds geholpen bij het behalen van onder meer de volgende concrete resultaten:

- een nieuwe strategie voor de interne controle bij de overheid;
- aanbevelingen betreffende de wijze waarop objectieve criteria kunnen worden vastgesteld voor de aanwerving, evaluatie en bevordering van rechters;
- gebruiksvriendelijke online-instrumenten voor het midden- en kleinbedrijf (mkb) in een lidstaat helpen mkb-bedrijven beter inzicht te verwerven in en te voldoen aan het regelgevingskader;
- een uitgebreid informatiekader voor de nationale watertoezichthouder;
- opstelling en aanneming van wetten en voorschriften en uitrol van instrumenten die de kwaliteit, toegankelijkheid en budgettaire houdbaarheid op lange termijn van de stelsels voor gezondheidszorg en langdurige zorg in de hand werken;
- uitvoering van onderwijshervormingen op basis van begeleiding, opleiding en verrijkt audiovisueel materiaal;
- nuttige aanbevelingen voor de uitvoering van een toetsing van de overheidsuitgaven voor poliklinische geneesmiddelen;
- uitvoering van een belastingstrategie op middellange termijn; en
- uitstippeling van een strategie op middellange termijn voor een ontwikkelingsbank.

CONCLUSIE

In het tweede uitvoeringsjaar van het SRSP was er sprake van een **toename van de belangstelling bij de lidstaten voor het programma: 24 onder hen** hebben samen **444 steunverzoeken** ingediend (tegen 16 lidstaten en 271 steunverzoeken in het kader van het SRSP 2017).

Al bij al hebben de eerste twee uitvoeringsjaren van het SRSP geleerd dat het programma de nationale autoriteiten kan helpen bij het opsporen en verhelpen van structurele zwakheden en knelpunten bij het uitwerken en uitvoeren van hervormingen. Dit wordt aangetoond door een aantal **specifieke voorbeelden van resultaten en follow-upmaatregelen van regeringen.**

De steunmaatregelen zijn weliswaar bedoeld om het hervormingsproces in de hand te werken, maar **de effectieve follow-up van de maatregelen in de vorm van de werkelijke uitvoering van de hervormingen blijft het prerogatief van de ontvangende lidstaat.**

De Commissie zal de toepassing van de steunmaatregelen en de uitvoering van institutionele, bestuurlijke en groeibevorderende hervormingen de komende jaren blijven monitoren.